

**СЕКЦІЯ «ФІНАНСОВЕ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРА»**

**ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В
УМОВАХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ**

Андрєєва О. Є.,

здобувач вищої освіти академічної групи Б 3/1

Миколаївський національний аграрний університет

У сучасних фінансово-економічних умовах актуальним є питання збереження фінансової безпеки держави. Сучасна національна економіка відчуває серйозний вплив глобалізаційних процесів, який не завжди є позитивним. Разом із розширенням ринків збуту і можливостями отримання дешевших ресурсів держава зобов'язана реагувати на виклики і ризики, які є наслідком глобалізаційних процесів. Кризи, які відчуває економіка країни сьогодні, пов'язані з загальносистемними причинами, характерними для всього світового господарства.

Теоретичні аспекти фінансової й економічної безпеки держави досліджувалися багатьма авторами. Заслуговують на увагу наукові праці таких

вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів як О. Орлик [1], О. Барановський, І. Богданов, С. Фролов [2], В. Бурцев, В. Вершинін, Л. Лисяк [3], А. Колосов, Є. Попов, В. Койло [4], А. Полторак [5] та інші.

Фінансово-економічна безпека є складовою частиною національної безпеки, однак ряд умов висувають проблему саме цієї підсистеми на перший план:

- відмінності в національних інтересах;
- обмеженість ресурсів держави, різний ступінь забезпеченості ними;
- зростання конкуренції у виробництві та збуті товарів, підвищення конкурентоспроможності одних країн, що розглядається іншими як реальна загроза їх національним інтересам.

Проблема збереження економічної безпеки є актуальним завданням забезпечення економічного зростання на кожному ступені економічного розвитку. Під економічною кризою розуміють різке погіршення економічного стану держави, що виявляється в значному спаді виробництва, порушенні сформованих виробничих зв'язків, банкрутстві підприємств, зростанні безробіття та, відповідно, у зниженні життєвого рівня та добробуту населення.

Вважаємо, що фінансово-економічна криза – це серйозна проблема для економіки, глибокий розлад державної фінансової та грошової системи, яка проявляється у невідповідності доходів та витрат бюджету, у нестабільності і падінні валютного курсу національної грошової одиниці.

Механізм забезпечення фінансової безпеки держави являє собою систему організаційних та інституційно-правових заходів впливу, спрямованих на своєчасне виявлення, попередження, нейтралізацію та ліквідацію загроз держави (рис. 1).

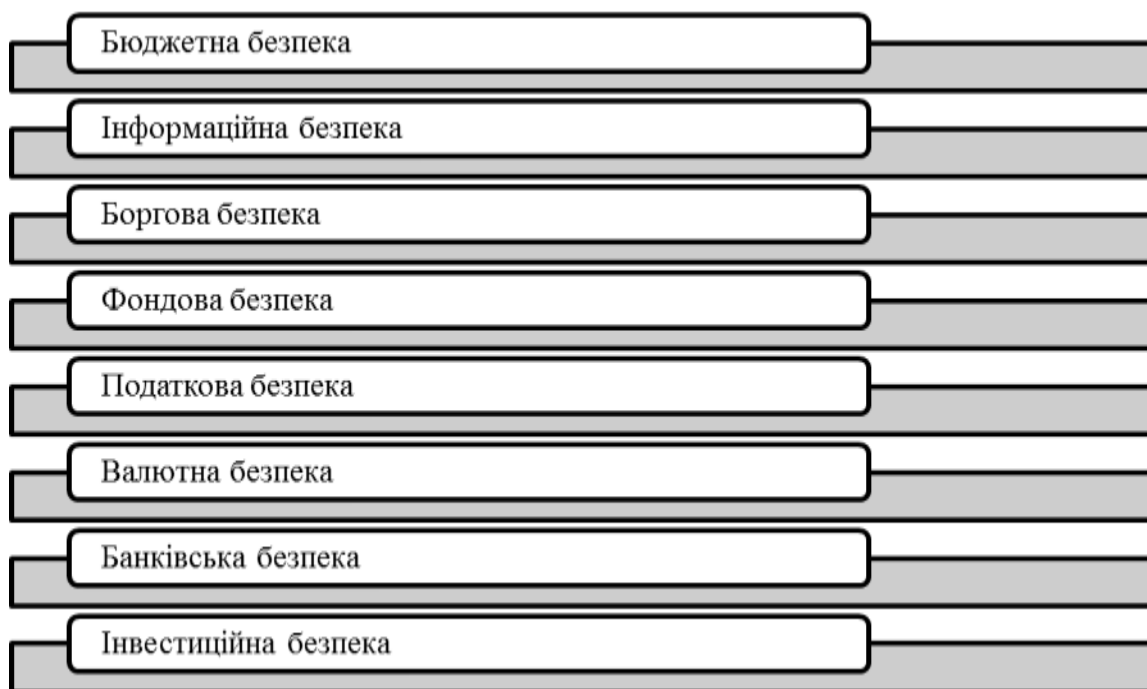

Рисунок 1 – Складові фінансової безпеки держави

Джерело: узагальнено автором за даними [1]

Для забезпечення фінансової безпеки необхідний постійний моніторинг її індикаторів, таких як:

- рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет України;
- рівень монетизації ВВП;
- дефіцит державного бюджету;
- ступінь доларизації національної економіки;
- швидкість обігу готівки;
- ставка рефінансування НБУ;
- процентна ставка за банківський кредит та ін.

Забезпечення фінансово-економічної безпеки держави потребує розв'язання широкого кола проблем, що стосуються формування критеріїв та принципів забезпечення фінансово-економічної безпеки, визначення пріоритетних національних інтересів у фінансовій сфері, здійснення постійного відстеження факторів, які викликають загрози фінансово-економічній безпеці країни, а також вживання заходів щодо їх попередження та подолання. Що стосується системи забезпечення фінансово-економічної безпеки, зокрема, системи відповідних інститутів і організаційно-управлінських структур, то вона також потребує належної структурної організації.

До основних напрямів забезпечення фінансово-економічної безпеки України слід віднести:

- моніторинг, аналіз і прогнозування загроз фінансово-економічній безпеці в усіх сферах їх прояву;
- визначення критеріїв фінансової безпеки та їх порогових значень;
- розроблення системи заходів та механізмів забезпечення фінансово-економічної безпеки країни;
- активізація діяльності законодавчих та виконавчих органів державної влади України щодо реалізації комплексу заходів, спрямованих на попередження та послаблення загроз національним фінансовим інтересам;
- підтримка на необхідному рівні стратегічних та мобілізаційних ресурсів держави.

Забезпечення прийняттого рівня фінансово-економічної безпеки неможливе без здійснення структурної перебудови та підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Отже, забезпечення фінансово-економічної безпеки є вирішальним фактором у забезпеченні всіх складових безпеки держави.

Література:

1. Орлик О. В. Концептуальні основи стратегії забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2016. № 30. с. 69-73.

2. Фролов С. М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: сутність і механізм забезпечення. Суми. ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України», 2015. URL: https://pidruchniki.com/78180/finansi/upravlinnya_finansovoyu_bezpekoyu_e_konomichnih_subyektiv (дата звернення 10.02.2021).

3. Лисяк Л. В. Сучасний стан та основні проблеми фінансової безпеки України. *Ефективна економіка*. 2015. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4690>. (дата звернення 10.02.2021).

4. Койло В. В. Теоретико-методологічні підходи до оцінки поняття фінансової безпеки в умовах зростання загроз країни. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2017. Випуск 23. Частина 2. С. 38-42.

5. Полторак А.С. Фінансова безпека держави в умовах глобалізації: теорія, методологія та практика : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2019. 463 с. URL: <https://cutt.ly/VgrWXXx> (дата звернення: 10.02.2021).

*Науковий керівник – Полторак А. С.
д-р екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*